

U S T A W A

z dnia . . .

o ochronie klimatu ^{1) 2)}

W celu zapewnienia:

- 1) współczesnemu oraz przyszłym pokoleniom gwarantowanego przepisami Konstytucji bezpieczeństwa ekologicznego;
- 2) prawidłowego wykonania konstytucyjnego obowiązku władz publicznych dbałości o ochronę środowiska;
- 3) wypełnienia międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej oraz przyczynienia się przez Nią do osiągnięcia celów Unii Europejskiej w zakresie ochrony klimatu

stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) prawa i obowiązki związane z ochroną klimatu;
- 2) zasady ochrony klimatu, w tym działania zmierzające do osiągnięcia celu klimatycznego oraz adaptacji do zmiany klimatu;
- 3) strukturę, zadania i kompetencje Rady Ochrony Klimatu;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, i ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

²⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 243, str. 1).

4) obowiązki w zakresie zbierania, udostępniania i rozpowszechniania informacji o ochronie klimatu i adaptacji do zmiany klimatu.

Art. 2. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) adaptacja do zmiany klimatu – przystosowanie się do rzeczywistej i oczekiwanej zmiany klimatu i jej skutków;
- 2) cel klimatyczny – osiągnięcie neutralności klimatycznej oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych na zasadach określonych w art. 4;
- 3) działania służące ochronie klimatu – działania zmierzające do osiągnięcia celu klimatycznego oraz adaptacji do zmiany klimatu;
- 4) emisja – wprowadzane w wyniku działalności człowieka, bezpośrednio lub pośrednio do powietrza gazy cieplarniane lub inne substancje określone w ustawie o systemie;
- 5) emisja netto gazów cieplarnianych – emisja gazów cieplarnianych po odliczeniu pochłaniania tych emisji;
- 6) Europejskie prawo o klimacie - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 243, str. 1);
- 7) gazy cieplarniane – gazy cieplarniane, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy o systemie;
- 8) Krajowy budżet emisyjny – Krajowy budżet emisyjny, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 9) Krajowy ośrodek – Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 10) Krajowy plan adaptacji - Krajowy plan adaptacji, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy;
- 11) Krajowy plan redukcji emisji – Krajowy plan redukcji emisji, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 12) Krajowy program ograniczania emisji gazów cieplarnianych – Krajowy program ograniczania emisji gazów cieplarnianych, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 13) Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza - Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 14) krajowy pułap emisji – krajowy pułap emisji określony w Krajowym budżecie emisyjnym;

- 15) negatywne skutki zmiany klimatu – negatywne skutki zmian klimatu, o których mowa w Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 53, poz. 238);
- 16) neutralność klimatyczna – równowaga emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych;
- 17) oddziaływanie na środowisko – oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 oraz 2687);
- 18) sektorowy budżet emisyjny – sektorowy budżet emisyjny, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 19) sektorowy plan redukcji emisji – sektorowy plan redukcji emisji, o którym mowa w ustawie o systemie;
- 20) środowisko – ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnia ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami;
- 21) terytorium RP – terytorium państwa polskiego wyznaczone przez granicę państwową w rozumieniu przepisów o ochronie granic państwowych;
- 22) ustawa o dostępie do informacji o środowisku - ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846, 2687, 2185 oraz z 2023 r. poz. 595);
- 23) ustawa o systemie – ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1047 oraz z 2022 r. poz. 673);
- 24) zmiana klimatu – zmiany klimatu, o których mowa w Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 53, poz. 238).

Rozdział 2

Prawo do życia w warunkach bezpiecznego klimatu i cel klimatyczny

Art. 3. 1. Każdy ma prawo do życia w środowisku wolnym od działań lub zaniechań w sposób niezgodny z prawem powodujących lub przyczyniających się do negatywnych skutków zmiany klimatu lub grożących spowodowaniem lub przyczynieniem się do negatywnych skutków zmiany klimatu, oraz do życia w środowisku wolnym od skutków takich działań lub zaniechań (prawo do życia w warunkach bezpiecznego klimatu).

2. Prawo do życia w warunkach bezpiecznego klimatu obejmuje prawo do ochrony przed negatywnymi skutkami zmiany klimatu, jak również prawo do domagania się od władz publicznych wykonywania ciążących na nich obowiązków związanych z ochroną klimatu oraz zaprzestania działań lub zaniechań w sposób niezgodny z prawem powodujących lub przyczyniających się do negatywnych skutków zmiany klimatu lub grożących spowodowaniem lub przyczynieniem się do negatywnych skutków zmiany klimatu.

3. Każdy jest obowiązany do poszanowania i ochrony klimatu poprzez wykonywanie ciążących na nim z mocy prawa obowiązków związanych z celem klimatycznym i adaptacją do zmiany klimatu oraz powstrzymywania się od działań lub zaniechań w sposób niezgodny z prawem powodujących lub przyczyniających się do negatywnych skutków zmiany klimatu lub grożących spowodowaniem lub przyczynieniem się do negatywnych skutków zmiany klimatu.

4. Za działanie lub zaniechanie, które w sposób niezgodny z prawem powoduje lub przyczynia się do negatywnych skutków zmiany klimatu lub grozi spowodowaniem lub przyczynieniem się do negatywnych skutków zmiany klimatu uważa się w szczególności działanie lub zaniechanie, które uniemożliwia lub znacznie utrudnia osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu, lub które grozi uniemożliwieniem lub znacznym utrudnieniem osiągnięcia celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu.

5. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w tym w szczególności w przepisach o ochronie środowiska.

Art. 4. 1. Rzeczpospolita Polska:

1) osiągnie neutralność klimatyczną na terytorium RP najpóźniej do roku 2050 włącznie i zapewni co najmniej utrzymanie jej po tym roku oraz będzie dążyła do osiągnięcia ujemnych emisji;

2) dokona redukcji emisji netto gazów cieplarnianych na terytorium RP do roku 2030 włącznie o co najmniej 55 % w stosunku do poziomu emisji tych gazów w roku 1990.

2. Rzeczpospolita Polska wcześniej osiągnie neutralność klimatyczną, niż w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, lub dokona większej redukcji emisji netto gazów cieplarnianych, niż ta, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli obowiązek zapewnienia wcześniejszego osiągnięcia neutralności klimatycznej lub większej redukcji emisji netto gazów cieplarnianych wynika z przepisów prawa Unii Europejskiej lub wiążących Rzeczpospolitą Polską przepisów prawa międzynarodowego.

Art. 5. 1. Ochrona klimatu, w tym zapewnienie osiągnięcia celu klimatycznego oraz przestrzegania krajowego pułapu emisji, a także zapewnienie możliwej do osiągnięcia adaptacji do zmiany klimatu jest konstytucyjnym obowiązkiem władz publicznych w ramach zapewnienia ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

2. Rada Ministrów jest odpowiedzialna za zapewnienie osiągnięcia celu klimatycznego oraz przestrzegania krajowego pułapu emisji, a także za zapewnienie możliwej do osiągnięcia adaptacji do zmiany klimatu.

3. Brak zapewnienia osiągnięcia celu klimatycznego lub przestrzegania krajowego pułapu emisji lub zapewnienia możliwej do osiągnięcia adaptacji do zmiany klimatu stanowi niezgodne z prawem zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2459 oraz z 2022 r. poz. 1360, 2337 oraz 2339). Nie uchybia to ochronie praw i wolności na podstawie innych przepisów.

Art. 6. 1. Na finansowanie zadań związanych z osiągnięciem celu klimatycznego i adaptacją do zmiany klimatu przeznaczają się corocznie wydatki z budżetu państwa w wysokości nie niższej niż 1% Produktu Krajowego Brutto.

2. Wartość Produktu Krajowego Brutto ustala się w oparciu o wartość określoną w założeniach projektu budżetu państwa na dany rok i dotyczy tego samego roku, na który są planowane wydatki, o których mowa w ust. 1.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1, obejmują wydatki budżetowe w części budżetu państwa „klimat” oraz wydatki budżetowe w dziale „klimat” w innych częściach budżetu państwa.

Rozdział 3

Działania służące ochronie klimatu

Art. 7. 1. Organy administracji publicznej są obowiązane do podejmowania niezbędnych działań służących ochronie klimatu oraz do powstrzymania się od działań, które uniemożliwią osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu. Organy administracji publicznej są także obowiązane łagodzić negatywne dla społeczeństwa skutki działań służących ochronie klimatu oraz negatywne skutki powstrzymania się od działań, które uniemożliwią osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu.

2. Przy wykonywaniu swoich uprawnień i obowiązków, organy administracji publicznej są obowiązane w szczególności:

- 1) wspierać działania zmierzające do osiągnięcia celów i spełnienia wymagań wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej, w szczególności Europejskiego prawa o klimacie;
- 2) kierować się najlepszymi dostępnymi dowodami i najbardziej aktualnymi danymi naukowymi, w tym w szczególności najbardziej aktualnymi informacjami pochodzącymi od Międzyrządowego Zespołu do spraw Zmian Klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change), Międzyrządowej Platformy

Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES), Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu, innych organów międzynarodowych, oraz Rady Ochrony Klimatu.

Art. 8. 1. Działania służące adaptacji do zmiany klimatu nie mogą przynosić poważnych szkód działaniom służącym osiągnięciu celu klimatycznego, a działania służące osiągnięciu celu klimatycznego nie mogą czynić poważnych szkód działaniom służącym adaptacji do zmiany klimatu.

2. Działania służące ochronie klimatu nie mogą przyczyniać się do osłabienia ochrony środowiska, w tym w szczególności wyrządzać poważnych szkód w osiągnięciu innych celów środowiskowych, takich jak:

- 1) zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- 2) przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- 3) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola;
- 4) ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

Art. 9. 1. Przed podjęciem jakiegokolwiek działania mogącego oddziaływać na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu, w szczególności w trakcie opracowywania projektów aktów normatywnych oraz dokumentów planistycznych, a także przed podjęciem rozstrzygnięć dotyczących finansowania oraz decyzji wymaganych przed rozpoczęciem realizacji, eksploatacji lub kontynuacji eksploatacji przedsięwzięcia, właściwe organy administracji publicznej zobowiązane są do rozważenia czy oddziaływanie to może mieć charakter znaczący i czy w związku z tym planowane działania wymagają weryfikacji klimatycznej.

2. W ramach weryfikacji klimatycznej dokonuje się oceny działania, o którym mowa w ust. 1, z punktu widzenia:

- 1) wpływu na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu;
- 2) możliwości wyrządzenia poważnych szkód w rozumieniu art. 8.

3. Oceniając wpływ na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu bada się w szczególności czy dane działanie:

- 1) wnosi istotny wkład w osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu;
- 2) zagraża osiągnięciu celu klimatycznego lub adaptacji do zmiany klimatu;
- 3) jest neutralne z punktu widzenia osiągnięcia celu klimatycznego lub adaptacji do zmiany klimatu.

4. Jeśli przeprowadzona weryfikacja klimatyczna wykaże, że podjęcie planowanego działania uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu organ powstrzymuje się przed jego podjęciem lub odmawia wydania rozstrzygnięcia zezwalającego na jego

podjęcie, chyba że jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego lub dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny wyjątkowo ważny interes społeczny.

5. Jeżeli przeprowadzenie weryfikacji klimatycznej wykaże, że podjęcie planowanego działania może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, organ zwraca się do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska o wydanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Opinia ta wydawana jest w terminie miesiąca. Nieudzielenie opinii w tym terminie uważa się za równoznaczne z opinią, że nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia takiej oceny.

6. Jeżeli przeprowadzenie weryfikacji klimatycznej wykaże, że podjęcie planowanego działania może znacząco oddziaływać na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57 art. 59 oraz art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, 2687, 1549, 2185 oraz z 2023 r. poz. 295 oraz 412), organ zwraca się do właściwego organu o wydanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny możliwości osiągnięcia tych celów. Opinia ta wydawana jest w terminie miesiąca. Nieudzielenie opinii w tym terminie uważa się za równoznaczne z opinią, że nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia takiej oceny.

7. Wszelkie polityki, strategie, plany, programy i inne dokumenty mogące mieć wpływ na klimat albo dotyczące ochrony klimatu, w tym w szczególności plany, strategie i inne dokumenty opracowywane na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. U. UE. L. z 2018 r. Nr 328, str. 1 z późn. zm.), muszą przyczyniać się do osiągnięcia co najmniej celu klimatycznego oraz pozostawać w zgodzie z aktualnie obowiązującymi budżetami emisyjnymi, programami i planami, w tym planami adaptacji do zmiany klimatu, przyjętymi na podstawie ustawy. Polityki, strategie, plany, programy i inne dokumenty, o których mowa w niniejszym ustępie, zawierają analizę możliwych negatywnych dla społeczeństwa skutków podejmowanych działań, w szczególności na rynek pracy, oraz propozycje zapobieżenia wystąpieniu lub łagodzenia takich skutków.

8. Wyniki weryfikacji klimatycznej organ przedstawia Radzie Ochrony Klimatu, która może wydać opinię na temat poprawności przeprowadzonej weryfikacji, a w przypadku aktu normatywnego – wydaje taką opinię. Z zastrzeżeniem ust. 9, Opinia wydawana jest w terminie miesiąca od przedstawienia Radzie Ochrony Klimatu wyników weryfikacji klimatycznej.

9. W przypadku:

- 1) Krajowego budżetu emisyjnego;
- 2) sektorowego budżetu emisyjnego;
- 3) Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych;
- 4) Krajowego planu redukcji emisji;
- 5) sektorowego planu redukcji emisji;
- 6) Krajowego planu adaptacji;
- 7) Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza

- wyniki weryfikacji przedkładane są Radzie wraz z przedłożeniem projektu dokumentu na zasadach określonych we właściwych przepisach. W takim przypadku Rada wydaje opinię na temat poprawności przeprowadzonej weryfikacji w sposób i terminie właściwych dla opinii dotyczącej danego dokumentu.

10. Wyniki weryfikacji klimatycznej oraz opinie Rady Ochrony Klimatu i innych organów, o ile zostały wydane, stanowią element uzasadnienia projektu aktu normatywnego, dokumentu planistycznego lub decyzji administracyjnej i są publicznie dostępne.

11. Weryfikacji klimatycznej dokonuje się, stosując wytyczne w sprawie weryfikacji klimatycznej opracowane przez Radę Ochrony Klimatu oraz ministra właściwego do spraw klimatu na podstawie metodologii ustalonej w przepisach prawa Unii Europejskiej oraz wytycznych technicznych przygotowanych przez Komisję Europejską.

12. Weryfikacja klimatyczna stanowi, tam gdzie ma to zastosowanie, część postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Rozdział 4

Budżety emisyjne i rodzaje działań wnoszących istotny wkład w osiągnięcie celu klimatycznego i adaptacji do zmiany klimatu

Art. 10. 1. Dla osiągnięcia celu klimatycznego opracowuje się Krajowy budżet emisyjny oraz sektorowe budżety emisyjne.

2. Krajowy budżet emisyjny określa co najmniej:

- 1) stopień redukcji emisji gazów cieplarnianych w okresie obowiązywania budżetu emisyjnego;
- 2) maksymalny dopuszczalny poziom emisji gazów cieplarnianych w okresie obowiązywania budżetu emisyjnego.

3. Sektorowy budżet emisyjny zawiera co najmniej określenie wartości, o których mowa w ust. 2 dla danego sektora gospodarki w okresie obowiązywania danego sektorowego budżetu emisyjnego.

4. Szczegółową treść i zasady przyjmowania Krajowego oraz sektorowych budżetów emisyjnych określa ustawa o systemie.

Art. 11. Za działalność wnoszącą istotny wkład w osiągnięciu celu klimatycznego uznaje się działalność, która wnosi istotny wkład w ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie pozwalającym zapobiec groźnej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny, zgodnie z długoterminowym celem dotyczącym temperatury określonym w Porozumieniu paryskim do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmiany klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r., przyjętym w Paryżu dnia 12 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 36), oraz określonymi w art. 4 przesłankami osiągnięcia celu klimatycznego poprzez niedopuszczanie do powstania emisji gazów cieplarnianych lub ich ograniczanie lub zwiększanie pochłaniania gazów cieplarnianych, w tym poprzez innowację procesową lub produktową, poprzez:

- 1) wytwarzanie, przekazywanie, przechowywanie, dystrybuowanie lub wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych również poprzez wykorzystywanie innowacyjnych technologii mogących przynieść znaczne oszczędności w przyszłości lub poprzez niezbędne wzmocnienie lub rozbudowę sieci;
- 2) poprawę efektywności energetycznej, z wyjątkiem działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej;
- 3) zwiększenie czystej lub neutralnej dla klimatu mobilności;
- 4) przejście na wykorzystywanie materiałów odnawialnych ze zrównoważonych źródeł;
- 5) wzmocnienie lądowych pochłaniaczy dwutlenku węgla, w tym poprzez przeciwdziałanie wylesianiu i degradacji lasów, rekultywację lasów, zrównoważone gospodarowanie gruntami uprawnymi, obszarami trawiastymi i terenami podmokłymi oraz ich rekultywację, zalesianie oraz rolnictwo regeneracyjne;
- 6) stworzenie infrastruktury energetycznej wymaganej do obniżenia emisyjności systemów energetycznych;
- 7) produkowanie czystych i wydajnych paliw ze źródeł odnawialnych lub neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla.

Art. 12. 1. Za działalność wnoszącą istotny wkład w adaptację do zmiany klimatu uznaje się:

- 1) działalność gospodarczą, która obejmuje rozwiązania, które istotnie ograniczają ryzyko niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych przyszłych warunków klimatycznych dla tej działalności gospodarczej albo istotnie ograniczają te niekorzystne skutki bez zwiększania ryzyka niekorzystnych skutków wywieranych na ludzi, przyrodę lub aktywa;

2) działalność zapewniającą rozwiązania w zakresie adaptacji, które wnoszą istotny wkład w zapobieganie ryzyku niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych przyszłych warunków klimatycznych wywieranych na ludzi, przyrodę lub aktywa, lub w ograniczanie tego ryzyka, bez zwiększania ryzyka niekorzystnych skutków wywieranych na ludzi, przyrodę lub aktywa.

2. Rozwiązania w zakresie adaptacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, podlegają ocenie i uszeregowaniu pod względem priorytetów z wykorzystaniem najlepszych dostępnych prognoz klimatycznych oraz co najmniej:

- 1) zapobiegają negatywnym skutkom zmiany klimatu dla danej działalności gospodarczej związanym z lokalizacją i kontekstem lub ograniczają te skutki; lub
- 2) zapobiegają potencjalnym negatywnym skutkom zmiany klimatu wywieranym na środowisko, w którym prowadzona jest dana działalność gospodarcza, lub ograniczają te skutki.

Art. 13. 1. Dla osiągnięcia celu klimatycznego, uchronienia społeczeństwa przed negatywnymi skutkami zmiany klimatu, oraz zapewnienia, by podejmowane działania wpływały jak najmniej niekorzystnie na społeczeństwo, opracowuje się na okres nie krótszy niż 10 lat plany adaptacji do zmiany klimatu, dalej zwane „planami adaptacji”.

2. Plany adaptacji są opracowywane na poziomie krajowym jako Krajowy plan adaptacji, wojewódzkim jako wojewódzkie plany adaptacji, oraz gminnym jako gminne plany adaptacji.

3. Gminne plany adaptacji opracowywane są w każdej gminie o liczbie co najmniej 20 tysięcy mieszkańców. Liczba mieszkańców ustalana jest na podstawie najbardziej aktualnych danych statystycznych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny. Gminne plany adaptacji mogą być opracowywane w gminach o liczbie mieszkańców mniejszej niż 20 tysięcy.

4. Do planów adaptacji nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 oraz 412).

Art. 14. 1. Plany adaptacji zawierają:

- 1) analizę aktualnego stanu klimatu na obszarze, dla którego plan adaptacji jest sporządzany. Gminny plan adaptacji może nie zawierać takiej analizy, jeżeli jest ona dostatecznie uwzględniona we właściwym wojewódzkim planie adaptacji;
- 2) prognozowaną zmianę w klimacie oraz jej skutki dla obszaru, dla którego plan adaptacji jest sporządzany. Gminny plan adaptacji może nie zawierać takiej analizy, jeżeli jest ona dostatecznie uwzględniona we właściwym wojewódzkim planie adaptacji;
- 3) przyjęte cele w zakresie ochrony przed zmianą klimatu;
- 4) kierunki działań w zakresie ochrony przed zmianą klimatu;

- 5) harmonogram, określenie wykonawców i sposobu finansowania zadań wynikających z przyjętych kierunków działań, o których mowa w pkt 4;
- 6) przewidywane skutki dla społeczeństwa kierunków działań, o których mowa w pkt 4, w tym w szczególności ich przewidywany wpływ na rynek pracy, demografię oraz stan zdrowia społeczeństwa na obszarze objętym planem adaptacji, jak również propozycje sposobu łagodzenia potencjalnych negatywnych dla społeczeństwa skutków działań, o których mowa w pkt 4;
- 7) informację o strategicznej ocenie oddziaływania planu na środowisko;
- 8) określenie sposobu monitoringu i oceny wdrażania planu adaptacyjnego, pozwalającego na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie;
- 9) streszczenie w języku niespecjalistycznym.

2. Plany adaptacji mogą zawierać w szczególności następujące informacje:

- 1) opis aspektów organizacyjnych związanych z adaptacją do zmiany klimatu;
- 2) ocenę użyteczności i przydatności stosowania instrumentów ekonomicznych i innych instrumentów do rozwiązywania problemów związanych ze zmianą klimatu;
- 3) dane dotyczące kampanii informacyjnych i informowania społeczeństwa lub określonej grupy osób w zakresie adaptacji do zmiany klimatu;
- 4) kwestie specyficzne związane z adaptacją do zmiany klimatu, wynikające z uwarunkowań dotyczących obszaru, dla którego jest sporządzany plan adaptacji.

3. Wojewódzki plan adaptacji musi być zgodny z Krajowym planem adaptacji i służyć realizacji zawartych w nim celów.

4. Gminny plan adaptacji musi być zgodny z wojewódzkim planem adaptacji dla województwa, w którym znajduje się gmina, oraz z Krajowym planem adaptacji, i służyć realizacji zawartych w nich celów.

Art. 15. 1. Rada Ministrów uchwała Krajowy plan adaptacji opracowany wspólnie przez ministra właściwego do spraw klimatu, ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, ministra właściwego do spraw rolnictwa, ministra właściwego do spraw budownictwa, ministra właściwego do spraw energetyki i ministra właściwego do spraw transportu.

2. Projekt Krajowego planu adaptacji podlega zaopiniowaniu przez Radę Ochrony Klimatu. Rada Ochrony Klimatu wyraża opinię w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia otrzymania projektu. Nieudzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną. Wyrażoną opinię Rada Ochrony Klimatu publikuje w sposób i w formie, o których mowa w art. 33 ust. 1.

3. Sejmik województwa uchwała wojewódzki plan adaptacji opracowany przez zarząd województwa.

4. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu uchwalony wojewódzki plan adaptacji, w terminie miesiąca od dnia uchwalenia planu.

5. Projekt wojewódzkiego planu adaptacji podlega zaopiniowaniu przez organy wykonawcze gmin z obszaru województwa, niebędących członkami związków międzygminnych lub związków metropolitalnych, oraz organy wykonawcze związków międzygminnych.

6. Po zaopiniowaniu projektu wojewódzkiego planu adaptacji przez organy, o których mowa w ust. 5, zarząd województwa jest obowiązany przekazać projekt wojewódzkiego planu adaptacji do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

7. Organy, o których mowa w ust. 5 i 6, wyrażają opinie w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu. Nieudzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.

8. Projekt gminnego planu adaptacji opracowuje wójt. Wójt przedkłada projekt gminnego planu adaptacji zarządowi województwa, na którego obszarze znajduje się gmina, w celu wydania opinii dotyczącej spójności projektu gminnego planu adaptacji z wojewódzkim planem adaptacji.

9. Zarząd województwa wydaje opinię, o której mowa w ust. 8, w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu gminnego planu adaptacji. Nieudzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię, że projekt gminnego planu adaptacji jest spójny z wojewódzkim planem adaptacji.

10. Rada gminy przyjmuje gminny plan adaptacji w drodze uchwały.

11. Wójt przekazuje zarządowi województwa, na którego obszarze znajduje się gmina, uchwalony gminny plan adaptacji, w terminie miesiąca od dnia uchwalenia planu.

12. Ilekroć w ustawie jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta.

13. Wojewódzki plan adaptacji oraz gminny plan adaptacji są aktami prawa miejscowego.

Art. 16. 1. Krajowy plan adaptacji podlega aktualizacji w razie potrzeby, nie rzadziej niż co 4 lata.

2. Wojewódzki plan adaptacji podlega aktualizacji w razie potrzeby, nie rzadziej niż co 4 lata, oraz każdorazowo najpóźniej w terminie roku po aktualizacji Krajowego planu adaptacji.

3. Gminny plan adaptacji podlega aktualizacji w razie potrzeby, nie rzadziej niż co 4 lata, oraz każdorazowo najpóźniej w terminie ośmiu miesięcy po aktualizacji wojewódzkiego planu adaptacji dla województwa, na obszarze którego znajduje się dana gmina.

4. Zarząd województwa przedkłada projekt zaktualizowanego wojewódzkiego planu adaptacji, w celu uchwalenia, sejmikowi województwa, nie później niż na trzy miesiące przed upływem terminu jego aktualizacji.

5. Wójt przedkłada projekt zaktualizowanego gminnego planu adaptacji, w celu uchwalenia, radzie gminy, nie później niż na dwa miesiące przed upływem terminu jego aktualizacji.

6. Do aktualizacji planów adaptacji stosuje się odpowiednio przepisy art. 15.

Art. 17. 1. Z realizacji Krajowego planu adaptacji jest sporządzane sprawozdanie obejmujące okres 2 kolejnych lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres. Z realizacji wojewódzkich planów adaptacji oraz gminnych planów adaptacji sporządzane są sprawozdania obejmujące ten sam okres, dla którego sporządzane jest sprawozdanie z realizacji Krajowego planu adaptacji.

2. Sprawozdania z realizacji planów adaptacji zawierają informacje dotyczące realizacji postanowień tych planów, ocenę stanu klimatu, ocenę stanu realizacji zadań oraz osiągnięcia celów.

3. Sprawozdanie z realizacji:

- 1) Krajowego planu adaptacji – przygotowuje i przedkłada Radzie Ministrów oraz Radzie Ochrony Klimatu minister właściwy do spraw klimatu, w terminie 8 miesięcy po upływie okresu sprawozdawczego;
- 2) wojewódzkiego planu adaptacji – przygotowuje i przedkłada sejmikowi województwa, ministrowi właściwemu do spraw klimatu, oraz Radzie Ochrony Klimatu zarząd województwa, w terminie 5 miesięcy po upływie okresu, za który ma być złożone sprawozdanie;
- 3) gminnego planu adaptacji – przygotowuje i przedkłada radzie gminy, zarządowi województwa, na obszarze którego znajduje się dana gmina, oraz Radzie Ochrony Klimatu wójt w terminie 3 miesięcy po upływie okresu, za których ma być złożone sprawozdanie.

4. Niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania Rada Ochrony Klimatu publikuje sprawozdanie w sposób i formie, o których mowa w art. 33 ust. 1.

Art. 18. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór Krajowego planu adaptacji, wojewódzkiego planu adaptacji oraz gminnego planu adaptacji;
- 2) wzór sprawozdania z realizacji Krajowego planu adaptacji, wojewódzkiego planu adaptacji oraz gminnego planu adaptacji

– kierując się potrzebą zapewnienia spójności oraz kompletności Krajowego planu adaptacji, wojewódzkich planów adaptacji i gminnych planów adaptacji, oraz sprawozdań z realizacji tych planów.

Rozdział 5

Rada Ochrony Klimatu

Art. 19. 1. Rada Ochrony Klimatu, zwana dalej „Radą” jest organem niezależnym od innych organów państwowych, którego celem jest inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań służących ochronie klimatu, w szczególności osiągnięciu celu klimatycznego.

2. Rada ma wyłączne prawo używania nazwy „Rada Ochrony Klimatu”, skrótu „ROK” i zastrzeżonego znaku graficznego.

3. Rada używa pieczęci okrągłej z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i nazwą „Rada Ochrony Klimatu” w otoku.

Art. 20. Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) opiniowanie aktów prawnych i dokumentów dotyczących ochrony klimatu lub mogących mieć znaczenie dla ochrony klimatu;
- 2) współpraca z organami administracji publicznej w zakresie związanym z ochroną klimatu, w tym opiniowanie wyników weryfikacji klimatycznych i – jeżeli nie koliduje to z wykonywaniem innych zadań Rady – pomoc w jej przeprowadzaniu;
- 3) współpraca z organizacjami ekologicznymi w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 4) inicjowanie i organizowanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie związanym z ochroną klimatu, w szczególności udzielanie wyjaśnień, opracowywanie materiałów informacyjnych i szkoleniowych oraz prowadzenie szkoleń dotyczących ochrony klimatu;
- 5) monitorowanie działań w zakresie polityki klimatycznej, a także przygotowywanie analiz, przeglądów i ocen jej funkcjonowania;
- 6) prognozowanie skutków realizacji polityki klimatycznej;
- 7) podejmowanie innych działań określonych w przepisach prawa, w tym w art. 21–23.

Art. 21. 1. W celu ochrony klimatu Rada może w szczególności:

- 1) występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych w sprawach dotyczących ochrony klimatu lub mogących mieć wpływ na stan klimatu, w szczególności w sposób opisany w art. 23;

- 2) informować właściwe organy nadzoru lub kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach niekorzystnie wpływających lub zagrażających ochronie klimatu, w szczególności osiągnięciu celu klimatycznego;
- 3) występować do Sądu Najwyższego z wnioskiem, o którym mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1904 oraz z 2022 r. poz. 480, 1259 oraz 2280 oraz z 2023 r. poz. 181);
- 4) występować do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 5) występować do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o podjęcie czynności w trybie przepisów o Rzeczniku Praw Obywatelskich;
- 6) żądać wszczęcia przez uprawnionego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa wszczynane z urzędu;
- 7) informować właściwe organy o dostrzeżonych utrudnieniach dla należytej ochrony klimatu oraz barierach w podejmowaniu działań na rzecz ochrony klimatu;
- 8) zlecać przeprowadzenie badań lub sporządzenie ekspertyz i opinii.

2. Rada może zwracać się do właściwych organów, organizacji lub instytucji publicznych z ocenami i wnioskami o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony klimatu.

3. Organy, organizacje i instytucje publiczne, o których mowa w ust. 2, są obowiązane do rozpatrzenia spraw skierowanych przez Radę.

4. Organy, organizacje lub instytucje publiczne, o których mowa w ust. 2, do których Rada zwróciła się o podjęcie działań, o których mowa w ust. 2, są obowiązane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni, poinformować Radę o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku.

5. W przypadku gdy organy, organizacje lub instytucje publiczne, o których mowa w ust. 2, nie informują Rady o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku albo gdy Rada nie podziela ich stanowiska, może zwrócić się do właściwej jednostki nadrzędnej o podjęcie odpowiednich działań.

Art. 22. 1. Organy, organizacje lub instytucje publiczne, do których zwróci się Rada, są obowiązane z nią współdziałać i udzielać jej pomocy.

2. Organy, organizacje lub instytucje publiczne, o których mowa w ust. 1, są obowiązane w szczególności:

- 1) udzielać żądanych przez Radę informacji i wyjaśnień;
- 2) udzielać wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć;

3) ustosunkowywać się do ogólnych ocen, uwag i opinii Rady.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 23. 1. Realizując swoje zadania i uprawnienia, Rada może w szczególności:

- 1) zająć stanowisko na temat każdego działania lub zaniechania organów władz publicznych, które ma lub może mieć znaczenie dla ochrony klimatu, w tym w szczególności dla osiągnięcia celu klimatycznego, wykonania prawa Unii Europejskiej lub międzynarodowych zobowiązań Polski w dziedzinie ochrony klimatu. W szczególności Rada może:
 - a) zająć stanowisko w każdym postępowaniu administracyjnym lub sądowym, w tym w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, w każdym stadium postępowania,
 - b) zgłosić pod obrady Rady Ministrów projekt aktu normatywnego w zakresie ochrony klimatu wraz z wnioskiem o podjęcie przez Radę Ministrów inicjatywy legislacyjnej w odniesieniu do tego projektu; projekt taki jest jednocześnie publikowany w sposób i w formie o których mowa w art. 33 ust. 1;
- 2) wystąpić na piśmie do Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich ze szczegółowo umotywowanym wnioskiem o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą:
 - a) Krajowego budżetu emisyjnego,
 - b) sektorowego budżetu emisyjnego,
 - c) Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych,
 - d) Krajowego planu redukcji emisji,
 - e) Krajowego planu adaptacji.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich niezwłocznie, nie później jednak, niż w terminie 2 miesięcy od dnia zwrócenia się o to przez Radę, opracowuje projekt wniosku i przedkłada go Radzie celem umożliwienia jej zapoznania się z projektem wniosku i złożenie uwag, albo odmawia sporządzenia projektu wniosku. Rada może złożyć uwagi do projektu wniosku w terminie miesiąca od jego przedłożenia Radzie. Po otrzymaniu uwag Rady albo po bezskutecznym upływie terminu na ich złożenie, Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich kieruje wniosek do Trybunału Konstytucyjnego bez zbędnej zwłoki, nie później jednak, niż w terminie miesiąca od dnia otrzymania uwag Rady, albo odmawia złożenia wniosku. Odmowa sporządzenia projektu wniosku, odmowa złożenia wniosku, jak również sposób i forma uwzględnienia lub przyczyny braku uwzględnienia uwag Rady

są szczegółowo umotywowane oraz przekazywane Radzie i publikowane w sposób i w formie, o których mowa w art. 33 ust. 1.

Art. 24. 1. W skład Rady wchodzi 16 członków powoływanych w równej liczbie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rzecznika Praw Obywatelskich.

2. Członków Rady powołanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków Rady powołanych przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej powołuje się większością 3/5 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby odpowiednio posłów albo senatorów.

3. Przewodniczącemu Rady wyznacza Rzecznik Praw Obywatelskich spośród członków Rady. Przewodniczący Rady kieruje jego pracami, reprezentuje Radę na zewnątrz oraz wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz w regulaminie Rady.

4. Rada wybiera ze swego grona, na wniosek Przewodniczącego Rady, Wiceprzewodniczącego Rady.

5. Członkami Rady mogą zostać obywatele polscy cieszący się nieposzlakowaną opinią oraz odznaczający się szczególną wiedzą w zakresie ochrony klimatu lub dziedzin, które mogą mieć szczególne znaczenie dla wypełnienia przez Radę jej zadań, w tym w szczególności przedstawiciele nauki lub organizacji ekologicznych.

6. Członkowie Rady powoływani są na indywidualne czteroletnie kadencje. Funkcję członka Rady można pełnić wielokrotnie, jednak niedopuszczalne jest pełnienie funkcji członka Rady przez trzy lub więcej bezpośrednio następujących po sobie kadencji.

7. Powołanie nowego członka Rady powinno nastąpić najpóźniej do dnia wygaśnięcia kadencji poprzedniej. Członek Rady pełni swoją funkcję do czasu powołania następcy.

8. Organ uprawniony do powołania członka Rady odwołuje go wyłącznie w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie umyślnego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 4) naruszenia przepisu art. 25 ust. 2.

9. Członków Rady powołanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków Rady powołanych przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej odwołuje się większością 3/5 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby odpowiednio posłów albo senatorów.

10. W razie śmierci członka Rady, wygaśnięcie mandatu stwierdza:

- 1) Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku członka powołanego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku członka powołanego przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku członka powołanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) Rzecznik Praw Obywatelskich - w przypadku członka powołanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

11. Uzupełnienia składu Rady na miejsce opróżnione z przyczyn określonych w ust. 9 i 10 organy powołujące dokonują nie później niż w okresie 3 miesięcy od odwołania lub stwierdzenia wygaśnięcia mandatu członka Rady.

Art. 25. 1. Członek Rady będący członkiem partii politycznej jest obowiązany na okres kadencji w Radzie zawiesić działalność w tej partii nie później niż w terminie 7 dni od dnia powołania. Członkostwo w Radzie ustaje z mocy prawa wraz z bezskutecznym upływem tego terminu. W przypadku ustania członkostwa w Radzie w sposób, o którym mowa w niniejszym przepisie, uzupełnienia składu Rady na miejsce opróżnione organy powołujące dokonują nie później niż w okresie 3 miesięcy od ustania mandatu członka Rady.

2. Członek Rady nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia ani wykonywać innych zajęć o charakterze zarobkowym, w tym nie może prowadzić działalności gospodarczej, jeżeli byłoby to sprzeczne z obowiązkami członka Rady lub podważałoby zaufanie do Rady.

3. W przypadku gdy wykonywanie obowiązków członka Rady wymagałoby zaprzestania wykonywania zajęć, o których mowa w ust. 2, po ich zaprzestaniu członek Rady ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio na podstawie umowy o pracę, powołania lub mianowania albo otrzymać stanowisko równorzędne, z zachowaniem prawa do warunków pracy i płacy albo służby i uposażenia przysługujących przed objęciem stanowiska członka Rady.

4. Pracodawca może odmówić członkowi Rady prawa, o którym mowa w ust. 3, jeżeli w ciągu 60 dni od dnia upływu lub wygaśnięcia kadencji członek Rady nie zgłosi na piśmie gotowości niezwłocznego podjęcia pracy albo służby, chyba że przekroczenie tego terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od członka Rady. W terminie 7 dni od dnia zgłoszenia gotowości do niezwłocznego podjęcia pracy albo służby pracodawca jest obowiązany zapewnić członkowi Rady warunki pracy i płacy albo służby i uposażenia, o których mowa w ust. 3.

Art. 26. 1. Do członków Rady stosuje się przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 624), z wyjątkiem art. 4 ust. 2 tej ustawy.

2. Członków Rady w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego traktuje się jak pracowników.

3. Płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za członków Rady jest Biuro Rady.

Art. 27. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, oświadczenia w imieniu Rady składane są łącznie przez Przewodniczącego Rady lub członka Rady upoważnionego przez Przewodniczącego Rady, oraz innego członka Rady.

2. Wszelkie oświadczenia dotyczące ochrony klimatu, w tym oświadczenia składane w toku postępowań administracyjnych lub sądowych, stanowiska, oceny i opinie Rady, Rada zajmuje w formie uchwały podjętej większością głosów przy obecności co najmniej 10 członków, w tym Przewodniczącego Rady. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Rady.

3. Posiedzenia Rady zwołuje Przewodniczący Rady co najmniej raz w miesiącu. Posiedzenie Rady może być zwołane również na pisemny wniosek co najmniej 2 członków Rady.

4. W czasie nieobecności Przewodniczącego posiedzeniu przewodniczy Wiceprzewodniczący Rady. W razie nieobecności Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady, posiedzeniu przewodniczy jeden z pozostałych członków Rady.

5. W posiedzeniu Rady można uczestniczyć przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że regulamin Rady stanowi inaczej.

6. Rada może podejmować uchwały w trybie korespondencyjnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że regulamin Rady stanowi inaczej.

7. Członkowie Rady mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady, chyba że regulamin Rady stanowi inaczej.

8. Szczegółowy tryb działania Rady, w tym szczegółowe zasady uczestnictwa w posiedzeniach Rady w trybie zdalnym, oraz wyboru członka Rady, który przewodniczy obradom podczas nieobecności Przewodniczącego oraz Wiceprzewodniczącego Rady, określa regulamin uchwalony przez Radę większością głosów przy obecności co najmniej 10 członków Rady. W tym samym trybie dokonywane są zmiany w regulaminie.

Art. 28. 1. Obsługę merytoryczną, administracyjną i biurową Rady zapewnia Biuro Rady, będące państwową jednostką budżetową.

2. Do pracowników Biura Rady stosuje się przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

3. Rada nadaje statut Biuru Rady, który określa szczegółowy zakres jego zadań oraz organizację wewnętrzną. Statut nadawany jest w drodze uchwały Rady przyjętej większością głosów przy obecności co najmniej 10 członków Rady. W tym samym trybie dokonywane są zmiany w statucie.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk w Biurze Rady, wymagane kwalifikacje oraz zasady wynagradzania, w tym stawki uposażenia zasadniczego dla poszczególnych stanowisk służbowych, z uwzględnieniem wzrostu uposażenia z tytułu wysług i lat, kierując się rangą stanowiska, zakresem wykonywanych zadań służbowych, ponoszoną odpowiedzialnością i wymaganymi kwalifikacjami.

Art. 29. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rady oraz Biura Rady pokrywane są z budżetu państwa.

Art. 30. 1. Rada przedstawia corocznie, w terminie 90 dni od zakończenia roku kalendarzowego, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rzecznikowi Praw Obywatelskich, a także publikuje, w sposób i w formie, o której mowa w art. 33 ust. 1, sprawozdanie ze swojej działalności w poprzednim roku kalendarzowym.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności informacje o podjętych przez Radę czynnościach, a także uwagi o stanie ochrony klimatu na terytorium RP.

Art. 31. Rada przedstawia corocznie, nie wcześniej niż 1 sierpnia oraz nie później niż do dnia 30 września, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rzecznikowi Praw Obywatelskich, a także publikuje, w sposób i w formie, o której mowa w art. 33 ust. 1, ocenę stanu klimatu w Polsce, w której zawiera w szczególności uwagi na temat stanu ochrony klimatu na terytorium RP, w tym zwłaszcza ocenę Rady dotyczącą:

- 1) raportu Rady Ministrów o stanie klimatu w Polsce, o którym mowa w art. 35;
- 2) podjętych i proponowanych działań organów administracji publicznej mających lub mogących mieć wpływ na emisję gazów cieplarnianych, w szczególności działań określonych w Krajowym programie ograniczania emisji gazów cieplarnianych;
- 3) aktualnie obowiązujących lub planowanych Krajowych i sektorowych budżetów emisyjnych;
- 4) spójności działań oraz budżetów emisyjnych, o których mowa w pkt 2 i 3 z celem klimatycznym, prawem Unii Europejskiej, w szczególności z Europejskim prawem klimatycznym, oraz międzynarodowymi zobowiązaniami Polski;

- 5) działań koniecznych dla zapewnienia osiągnięcia celu klimatycznego, oraz wykonania prawa Unii Europejskiej i międzynarodowych zobowiązań Polski.

Rozdział 6

Informacja o ochronie klimatu

Art. 32. Informacje o ochronie klimatu zaliczają się do informacji o środowisku i jego ochronie w rozumieniu przepisów o informacji o środowisku i jego ochronie i podlegają udostępnieniu na określonych w tych przepisach zasadach. Informacjami o ochronie klimatu są w szczególności informacje, na podstawie których opracowywane są:

- 1) Krajowy oraz sektorowe budżety emisyjne;
- 2) Krajowy, wojewódzkie oraz gminne plany adaptacji;
- 3) Krajowy program ograniczania emisji gazów cieplarnianych;
- 4) Krajowy oraz sektorowe plany redukcji emisji;
- 5) coroczna opinia Rady o stanie klimatu w Polsce;
- 6) coroczny raport Rady Ministrów o stanie klimatu w Polsce;
- 7) sprawozdania z realizacji Krajowego, wojewódzkich oraz gminnych planów adaptacji.

Art. 33. 1. Wszelkie raporty, opinie, stanowiska lub inne dokumenty oraz informacje, które na podstawie ustawy dany organ ma obowiązek publikować, są publikowane w wyodrębnionej, łatwo identyfikowalnej i publicznie dostępnej bazie danych umieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej tego organu.

2. W bazie, o której mowa w ust. 1, umieszczane są także informacje, które są podawane do publicznej wiadomości w ramach procedury udziału społeczeństwa. Wymóg ten nie uchybia obowiązkowi podania informacji do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy o dostępie do informacji o środowisku.

Art. 34. 1. Organ opracowujący dokumenty strategiczne, o których mowa w art. 32 pkt 1–4 oraz jakiegokolwiek zmiany tych dokumentów, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w ich opracowywaniu, zgodnie z przepisami działu III rozdziałów 1 i 3 ustawy o dostępie do informacji o środowisku. W przypadku przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko takich dokumentów, zapewnienie udziału społeczeństwa w ocenie strategicznej połączone jest z zapewnieniem udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów strategicznych w trybie niniejszej ustawy.

2. W celu skutecznego powiadomienia, przed podaniem do publicznej wiadomości o przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i jego przedmiocie, organ opracowujący projekt danego dokumentu dokonuje identyfikacji osób fizycznych i prawnych oraz organizacji społecznych, jednostek organizacyjnych bez osobowości prawnej i organów administracji, które mogą być dotknięte skutkami realizacji takiego dokumentu, lub które z uwagi na swoje uprawnienia, cele statutowe lub kompetencje mogą być zainteresowane w jego opracowywaniu.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 2 mogą wystąpić do organu z wnioskiem o powiadamianie ich za pomocą środków komunikacji elektronicznej podając adres poczty elektronicznej, na który mają być przekazywane powiadomienia dotyczące wszystkich opracowywanych przez dany organ dokumentów, o których mowa w art. 32. Organ prowadzi listę takich podmiotów i może okresowo weryfikować jej aktualność.

4. Dokonanie indywidualnego powiadomienia na podany adres poczty elektronicznej nie uchybia obowiązkowi podania informacji do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy o dostępie do informacji o środowisku oraz zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy.

Art. 35. 1. Rada Ministrów sporządza corocznie raport o stanie klimatu w Polsce obejmujący łącznie:

- 1) informację o poziomie emisji gazów cieplarnianych na terytorium RP w ostatnim roku kalendarzowym, w tym w każdym sektorze gospodarki;
- 2) jeżeli krajowy pułap emisji dla ostatniego roku kalendarzowego został przekroczony, szczegółowy opis przyczyn, dla których to nastąpiło, wraz z dokładnym określeniem poziomu przekroczenia;
- 3) ocenę, czy wypełnienie założeń Krajowego oraz sektorowych budżetów emisyjnych jest zagrożone, a jeżeli tak, to wraz ze szczegółowym określeniem przyczyn, dla których taki stan zagrożenia występuje, wraz z szacowanym okresem, przez który stan taki będzie się utrzymywał oraz szacowanym stopniem braku wypełnienia założeń;
- 4) w razie, jeżeli naruszony został Krajowy lub sektorowy budżet emisyjny lub wypełnienie założeń takiego budżetu jest zagrożone, szczegółowy opis planowanych działań, które zapewnią przywrócenie zgodności z Krajowym lub sektorowym budżetem emisyjnym;
- 5) informację o wykonaniu programów ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz planów adaptacji, obejmującą w szczególności szczegółowy opis i analizę występujących trudności w wykonaniu działań opisanych w tych dokumentach oraz planowanych kierunkach zmiany tych dokumentów.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów przedstawia corocznie, nie później niż do dnia 30 czerwca każdego roku, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkowi

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz publikuje go w sposób i w formie, o której mowa w art. 33 ust. 1.

3. Raport, o którym mowa w ust. 1, po przekazaniu przez Radę Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oceny Rady, o której mowa w art. 31, stanowi przedmiot debaty w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 45 dni od dnia przekazania oceny Rady.

Rozdział 7

Petycja organizacji ekologicznej

Art. 36. 1. Organizacja ekologiczna w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko może wystąpić do Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich ze szczegółowo uzasadnioną i popartą przez 5.000 obywateli petycją o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą:

- 1) Krajowego budżetu emisyjnego;
- 2) sektorowego budżetu emisyjnego;
- 3) Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych;
- 4) Krajowego planu redukcji emisji;
- 5) sektorowego planu redukcji emisji;
- 6) Krajowego planu adaptacji;
- 7) Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

2. Obywatel udziela poparcia petycji o złożenie wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, składając na liście, obok swojego imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL, własnoręczny podpis. Na każdej stronie listy musi znajdować się nazwa organizacji ekologicznej i tytuł petycji, której obywatel udziela poparcia.

3. Po otrzymaniu petycji Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich kieruje wniosek do Trybunału Konstytucyjnego bez zbędnej zwłoki, nie później jednak, niż w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania petycji, albo odmawia złożenia takiego wniosku. Niezwłocznie po złożeniu wniosku w Trybunale Konstytucyjnym, nie później jednak, niż w terminie 7 dni, Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich informują o tym organizację ekologiczną, która wystąpiła z petycją. Odmowa złożenia wniosku jest szczegółowo umotywowana oraz niezwłocznie przekazywana organizacji ekologicznej, która wystąpiła z petycją.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach

Art. 37. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974 i 1098, 1301, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2687 oraz z 2023 r. poz. 403) art. 61 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ochronę środowiska, w tym ochronę klimatu;”.

Art. 38. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 624) w art. 2 w pkt 4 po wyrazie „Telewizji” dodaje się przecinek oraz wyrazy „członka Rady Ochrony Klimatu”.

Art. 39. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2290 oraz 1933 oraz z 2023 r. poz. 181) w art. 1 w ust. 1 w pkt 15 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) Biura Rady Ochrony Klimatu.”.

Art. 40. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 oraz 572) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10e ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, oraz w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony klimatu, z uwzględnieniem w szczególności potrzeby przyczynienia się do osiągnięcia celu klimatycznego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...);”;

2) art. 101 otrzymuje brzmienie:

„Art. 101. 1. Każdy, czyjego interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy uchwała lub zarządzenie, podjęte przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego.

2. Skargę na uchwałę lub zarządzenie, o których mowa w ust. 1, można wnieść do sądu administracyjnego w imieniu własnym lub reprezentując grupę mieszkańców gminy, którzy na to wyrażą pisemną zgodę.

3. Organizacja ekologiczna w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na

środowisko może zaskarżyć do sądu administracyjnego uchwałę lub zarządzenie dotyczące ochrony środowiska, w tym ochrony klimatu, niezależnie od tego, czy dotyczy jej interesu prawnego lub uprawnienia.

4. Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.

5. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 94.”.

Art. 41. W ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 oraz z 2021 r. poz. 696) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Rzecznik Praw Obywatelskich, zwany dalej "Rzecznikiem", stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w innych aktach normatywnych, w tym również na straży realizacji zasady równego traktowania oraz prawa do życia w warunkach bezpiecznego klimatu.”;

2) w art. 1 po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„W sprawach z zakresu ochrony środowiska Rzecznik współpracuje z Radą Ochrony Klimatu.”;

3) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Rzecznik podejmuje czynności przewidziane w ustawie, jeżeli poweźmie wiadomość wskazującą na naruszenie wolności i praw człowieka i obywatela, w tym zasady równego traktowania lub prawa do życia w warunkach bezpiecznego klimatu.”;

4) w art. 9 po pkt 2b dodaje się pkt 2c o brzmieniu:

„na wniosek Rady Ochrony Klimatu;”;

5) w art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„W przypadku wystąpienia przez Rzecznika do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, informuje on o tym Rzecznika Praw Dziecka, jeżeli wniosek dotyczy praw dziecka, oraz Radę Ochrony Klimatu, jeżeli wniosek dotyczy praw z zakresu ochrony środowiska, w tym w szczególności prawa do życia w warunkach bezpiecznego klimatu.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 oraz z 2023 r. poz. 572) art. 87 otrzymuje brzmienie:

„Art. 87. 1. Każdy, czyjego interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy uchwała podjęta przez organ powiatu w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.

2. Skargę na uchwałę, o której mowa w ust. 1, można wnieść do sądu administracyjnego w imieniu własnym lub reprezentując grupę mieszkańców powiatu, którzy na to wyrażą pisemną zgodę.

3. Organizacja ekologiczna w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko może zaskarżyć do sądu administracyjnego uchwałę dotyczącą ochrony środowiska, w tym ochrony klimatu, niezależnie od tego, czy dotyczy jej interesu prawnego lub uprawnienia.

4. Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„tworzenie warunków dla działań przyczyniających się do osiągnięcia celu klimatycznego określonego w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...), w tym służących redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz adaptacji do zmiany klimatu;”;

2) art. 90 otrzymuje brzmienie:

„Art. 90. 1. Każdy, czyjego interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy przepis aktu prawa miejscowego, wydany w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego.

2. Organizacja ekologiczna w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko może zaskarżyć do sądu administracyjnego przepis dotyczący ochrony środowiska, niezależnie od tego, czy dotyczy jej interesu prawnego lub uprawnienia.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 oraz 2687) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) po pkt 2a dodaje się pkt 2aa w brzmieniu:

„2aa) celu klimatycznym – rozumie się przez to cel klimatyczny, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...)”;

b) po pkt 8b dodaje się pkt 8ba w brzmieniu:

„8ba) krajowym pułapie emisji – rozumie się przez to krajowy pułap emisji, o którym mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673);”;

2) w art. 71 ust. 2 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) uwzględnia się treść planu adaptacji, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...), odnoszącego się do obszaru, dla którego sporządzana jest dana koncepcja, strategia, plan lub studium, o których mowa w ust. 1.”;

3) w art. 72 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wymagania, o których mowa w ust. 1-3, określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, oraz przy uwzględnieniu treści odpowiedniego planu adaptacji, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).

4) w art. 185:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Stronami postępowania o wydanie pozwolenia zintegrowanego obejmującego korzystanie z wód obejmujące pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi są odpowiednio podmioty, o których mowa w art. 212 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. Przepis ten nie uchybia art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego.”,

c) uchyla się ust. 2;

5) po art. 185 dodaje się art. 185a w brzmieniu:

„Art. 185a. 1. Wszczynając postępowanie o wydanie pozwolenia innego niż zintegrowane, organ niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, informację o:

1) wszczęciu postępowania;

2) przedmiocie pozwolenia, które ma być wydane w sprawie;

3) organie właściwym do wydania pozwolenia.

2. Po wydaniu pozwolenia, o którym mowa w ust. 1 organ niezwłocznie podaje o tym fakcie informację do publicznej wiadomości.”;

6) w art. 186 w ust. 1 w pkt 10 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 i 12 w brzmieniu:

„11) wydanie pozwolenia uniemożliwiłoby lub poważnie utrudniłoby osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu, chyba że wydanie pozwolenia jest niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego lub dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami lub ze względu na inny wyjątkowo ważny interes społeczny;

12) eksploatacja instalacji powodowałaby lub groziłaby przekroczeniem krajowego pułapu emisji.”;

7) w art. 195 ust. 1 w pkt 5 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 6 w brzmieniu:

„6) jest to konieczne dla zapewnienia osiągnięcia celu klimatycznego.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 33 po § 1b dodaje się § 1c w brzmieniu:

„§ 1c. Przepisów § 1a i § 1b nie stosuje się do organizacji ekologicznej w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.”;

2) w art. 64b § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepisu art. 33 nie stosuje się w postępowaniu wszczętym sprzeciwem od decyzji innej niż wydanej w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa.”;

3) w art. 264 § 2 otrzymuje brzmienie:

„Uchwały, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 2, Naczelny Sąd Administracyjny podejmuje na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prokuratora Generalnego, Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznika Praw Dziecka, Rady Ochrony Klimatu, a uchwały, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 3, na podstawie postanowienia składu orzekającego.”.

Art. 46. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, 1846, 2185 oraz 2747) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 13 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) wymagania ochrony klimatu, w tym zwłaszcza dotyczące osiągnięcia celu klimatycznego oraz adaptacji do zmiany klimatu, o których mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 10 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, jak również stanu klimatu, w tym uwzględniając w szczególności potrzebę przyczynienia się do osiągnięcia celu klimatycznego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...) oraz zachowania spójności z planami adaptacji obowiązującymi na obszarze objętym studium;

3) w art. 15 w ust. 2 po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:

„3b) zasady ochrony klimatu;”;

4) w art. 39 w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa, ustalenia wojewódzkiego planu adaptacji, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...), rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, oraz potrzebę przyczynienia się do osiągnięcia celu klimatycznego określonego w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...) oraz określa się w szczególności;”;

5) w art. 52 w ust. 2 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) określenie charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji oraz dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko, w tym dane niezbędne dla przeprowadzenia weryfikacji klimatycznej, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...), jeśli inwestycja może znacząco oddziaływać na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu;”;

6) w art. 53 w ust. 3 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wyników weryfikacji klimatycznej, jeżeli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

7) w art. 54 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) ochrony środowiska, w tym klimatu, i zdrowia ludzi oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;”.

Art. 47. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846, 2185 oraz 2687 oraz z 2023 r. poz. 595) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) celu klimatycznym – rozumie się przez to cel klimatyczny, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. ... poz. ...);”;

2) w art. 44 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1–4 przysługują organizacjom ekologicznym, o których mowa w ust. 1, także w odniesieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdzającej brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.”;

3) w art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może znacząco wpłynąć na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu.”;

4) w art. 48 ust. 5 otrzymuje brzmienie;

„ 5. Występując o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz projekt zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1, przedkłada informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 oraz wyniki weryfikacji klimatycznej, jeżeli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

5) w art. 49 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeżeli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

6) w art. 51 w ust. 2 w pkt 1 po lit. d dodaje się lit. da w brzmieniu:

„da) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeżeli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

7) w art. 55 w ust. 3 w pkt 5 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeżeli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

8) w art. 62 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. f w brzmieniu:

„f) możliwość osiągnięcia celu klimatycznego lub adaptacji do zmiany klimatu;”;

9) w art. 62a dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do karty informacyjnej przedsięwzięcia należy dołączyć dane niezbędne dla przeprowadzenia weryfikacji klimatycznej, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...),

jeśli inwestycja może znacząco oddziaływać na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu.”;

10) w art. 63. w ust 1 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 4 w brzmieniu:

„4) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeśli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

11) w art. 63 w ust. 3 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 3 w brzmieniu:

„3) z wyników weryfikacji klimatycznej wynika, że realizacja przedsięwzięcia może zagrażać osiągnięciu celu klimatycznego lub adaptacji do zmiany klimatu bądź stwarza możliwość poważnego zakłócenia osiągnięciu celów środowiskowych w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

12) w art. 64 w ust. 2 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeśli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

13) w art. 66 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i katastrofy naturalnej i budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmiany klimatu oraz osiągnięcia celu klimatycznego, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi w transeuropejskiej sieci drogowej, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”;

14) w art. 70 w ust. 2 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeśli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

15) w art. 74 w ust. 1 w pkt 8 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) „dane niezbędne dla przeprowadzenia weryfikacji klimatycznej, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...), jeśli inwestycja może znacząco oddziaływać na osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu.”;

16) w art. 74 uchyla się ust. 3a;

17) w art. 77 w ust. 2 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wyniki weryfikacji klimatycznej, jeśli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”;

18) w art. 81 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie to uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu klimatycznego lub adaptację do zmiany klimatu, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację tego przedsięwzięcia, chyba że jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego lub dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami lub ze względu na inny wyjątkowo ważny interes społeczny.”;

19) w art. 85 w ust. 2 w pkt 1 w lit. b dodaje się tiret czwarte w brzmieniu:

„– wyniki weryfikacji klimatycznej, jeśli jej przeprowadzenie było wymagane zgodnie z art. 9 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...),”.

Art. 48. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. 1. Każdy, czyjego interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy przepis aktu prawa miejscowego, wydany przez wojewodę lub organ niezespółonej administracji rządowej, w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego.

2. Organizacja ekologiczna w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko może zaskarżyć do sądu administracyjnego przepis dotyczący ochrony środowiska, w tym klimatu, niezależnie od tego, czy dotyczy jej interesu prawnego lub uprawnienia.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.”.

Art. 49. W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1047 oraz z 2022 r. poz. 673) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zasady zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, w tym zasady ograniczania emisji gazów cieplarnianych przez określenie krajowych i sektorowych budżetów emisyjnych;”;

2) w art. 2:

a) dotychczasowy pkt 3a oznacza się jako pkt 3b i dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) celu klimatycznym – rozumie się przez to cel klimatyczny, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...);”;

b) po pkt 14a dodaje się pkt 14b w brzmieniu:

„14b) Radzie – rozumie się przez to Radę Ochrony Klimatu, o której mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...);”;

c) pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) krajowym pułapie emisji - rozumie się przez to najniższą maksymalną wielkość emisji, w tym emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy, jaka może być wyemitowana na terytorium RP w danym okresie rozliczeniowym, wynikającą z Krajowego budżetu emisyjnego, przepisów prawa międzynarodowego lub przepisów prawa Unii Europejskiej;”;

d) po pkt 17 dodaje się pkt 17a oraz 17b o brzmieniu:

„17a) krajowym pułapie emisji gazów cieplarnianych - rozumie się przez to najniższą maksymalną wielkość emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy, jaka może być wyemitowana na terytorium RP w danym okresie rozliczeniowym, wynikającą z Krajowego budżetu emisyjnego, przepisów prawa międzynarodowego lub przepisów prawa Unii Europejskiej;

17b) neutralności klimatycznej – rozumie się przez to równowagę emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku kalendarzowym;”;

e) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) okresie rozliczeniowym - rozumie się przez to przedział czasu, w którym są określane emisje w celu uzyskania informacji niezbędnych do wsparcia działań zmierzających do wywiązania się Rzeczypospolitej Polskiej z zobowiązań międzynarodowych w zakresie redukcji emisji, albo, w przypadku Krajowego budżetu emisyjnego oraz sektorowego budżetu emisyjnego – rok kalendarzowy;”;

f) dotychczasowy pkt 24a oznacza się jako pkt 24b i dodaje się pkt 24a w brzmieniu:

„24a) terytorium RP – rozumie się przez to terytorium państwa polskiego wyznaczone przez granicę państwową w rozumieniu przepisów o ochronie granic państwowych;”;

3) po art. 14 dodaje się art. 14a–14d w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Krajowy pułap emisji gazów cieplarnianych określany jest w Krajowym budżecie emisyjnym.

2. Krajowy budżet emisyjny określany jest:

- 1) na okres pięciu kolejnych lat kalendarzowych, z odrębnym wyszczególnieniem poszczególnych lat kalendarzowych w ramach tego pięcioletniego okresu;
- 2) dla wszystkich gazów cieplarnianych określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Emisja gazów cieplarnianych wyrażana jest w ekwiwalencji.

3. Krajowy budżet emisyjny zapewnia stopniową redukcję emisji gazów cieplarnianych w taki sposób, że ustanawia krajowy pułap emisji gazów cieplarnianych dla każdego roku kalendarzowego na niższym poziomie niż krajowy pułap emisji gazów cieplarnianych dla poprzedzającego roku kalendarzowego.

4. Krajowy ośrodek opracowuje projekt Krajowego budżetu emisyjnego w uzgodnieniu w szczególności z Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw aktywów państwowych.

5. Krajowy ośrodek przedkłada projekt Krajowego budżetu emisyjnego ministrowi właściwemu do spraw klimatu na co najmniej 18 miesięcy przed upływem aktualnie obowiązującego Krajowego budżetu emisyjnego.

6. Przy opracowywaniu projektu Krajowego budżetu emisyjnego stosuje się przepisy art. 34 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).

7. Minister właściwy do spraw klimatu uzgadnia zakres i sposób uwzględnienia uwag do projektu Krajowego budżetu emisyjnego w szczególności z Radą, Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw aktywów państwowych.

8. Krajowy budżet emisyjny przyjmuje Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia na wniosek ministra właściwego do spraw klimatu, kierując się potrzebą osiągnięcia celu klimatycznego, trwałego nieprzekraczania krajowego pułapu emisji gazów cieplarnianych w przyszłości oraz biorąc pod uwagę interes społeczny, interesy gospodarcze Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej zobowiązania wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz umów międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska.

9. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 8, Rada Ministrów wydaje w terminie 12 miesięcy od przekazania projektu Krajowego budżetu emisyjnego przez Krajowy ośrodek ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

Art. 14b. 1. Krajowy budżet emisyjny aktualizowany jest w razie potrzeby, oraz każdorazowo w razie wejścia w życie przepisów prawa Unii Europejskiej lub zobowiązań międzynarodowych, na mocy których Polska jest obowiązana dokonać dalej idącej redukcji emisji gazów cieplarnianych lub może emitować mniejszą ilość gazów cieplarnianych względem tego, co zostało określone w Krajowym budżecie emisyjnym.

2. Aktualizacja Krajowego budżetu emisyjnego nie może skutkować złagodzeniem wymagań w zakresie poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych lub maksymalnej dopuszczalnej emisji danego gazu cieplarnianego względem wymagań określonych w Krajowym budżecie emisyjnym dla bezpośrednio poprzedzającego okresu rozliczeniowego, chyba że ich złagodzenie jest niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego, dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami, lub ze względu na wyjątkowo ważny interes społeczny.

3. Do aktualizacji Krajowego budżetu emisyjnego stosuje się odpowiednio art. 14a.

Art. 14c. 1. W terminie 4 miesięcy po wydaniu przez Radę Ministrów Krajowego budżetu emisyjnego, minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z właściwymi ministrami, w tym w szczególności z ministrami właściwymi do spraw: energii, gospodarki, transportu, rolnictwa, budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, z każdym w zakresie jego właściwości, określi, w drodze rozporządzenia, sektorowe budżety emisyjne, kierując się ustaleniami Krajowego budżetu emisyjnego oraz potrzebą zapewnienia ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w sposób ustalony w Krajowym budżecie emisyjnym, a także nieprzekraczania w przyszłości krajowego pułapu emisji gazów cieplarnianych.

2. Przy opracowywaniu projektu sektorowego budżetu emisyjnego stosuje się przepisy art. 34 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).

3. Minister właściwy do spraw klimatu uzgadnia zakres i sposób uwzględnienia uwag do projektu sektorowego budżetu emisyjnego z ministrem właściwym dla sektora, dla którego opracowywany jest sektorowy budżet emisyjny.

4. Sektorowy budżet emisyjny określany jest:

- 1) na okres obowiązywania aktualnego Krajowego budżetu emisyjnego, z odrębnym wyszczególnieniem poszczególnych lat kalendarzowych w ramach tego okresu;
- 2) dla wszystkich gazów cieplarnianych określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Emisja gazów cieplarnianych wyrażana jest w ekwiwalencie;
- 3) dla każdego sektora gospodarki, w tym w szczególności dla każdego sektora gospodarki wymienionego w art. 9 ust. 1.

5. Sektorowy budżet emisyjny zapewnia stopniową redukcję emisji gazów cieplarnianych w sektorze nim objętym w taki sposób, że ustanawia sektorowy pułap emisji gazów cieplarnianych dla każdego roku kalendarzowego na niższym poziomie niż sektorowy pułap emisji gazów cieplarnianych dla bezpośrednio poprzedzającego roku kalendarzowego.

Art. 14d. 1. Sektorowy budżet emisyjny aktualizowany jest w razie potrzeby, przy czym musi on zostać zaktualizowany w razie aktualizacji Krajowego budżetu emisyjnego, chyba że pozostaje to bez wpływu na dany sektorowy budżet emisyjny.

2. Aktualizacja sektorowego budżetu emisyjnego nie może skutkować złagodzeniem wymagań w zakresie poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych lub maksymalnej dopuszczalnej emisji danego gazu cieplarnianego względem wymagań określonych w sektorowym budżecie emisyjnym dla bezpośrednio poprzedzającego okresu rozliczeniowego, chyba że ich złagodzenie jest niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego, dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami, lub ze względu na wyjątkowo ważny interes społeczny.

3. Do aktualizacji sektorowego budżetu emisyjnego stosuje się odpowiednio art. 14c.”

Art. 14e. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wzór Krajowego budżetu emisyjnego oraz wzór sektorowego budżetu emisyjnego, kierując się potrzebą zapewnienia ujęcia w budżecie emisyjnym wszystkich gazów cieplarnianych określonych w załączniku nr 1 do ustawy, oraz, w przypadku sektorowych budżetów emisyjnych, wszystkich sektorów gospodarki.

4) art. 16a otrzymuje brzmienie:

„Art. 16a. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji oznaczają minimalne ograniczenie krajowej emisji danej substancji, jakie powinno zostać osiągnięte w docelowym roku kalendarzowym, wyrażone jako wielkość procentowa całkowitej ilości emisji tej substancji, która została uwolniona w 2005 r. jako roku odniesienia. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji określa załącznik nr 3 do ustawy.

2. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oznaczają minimalne ograniczenie krajowej emisji gazów cieplarnianych, jakie powinno zostać osiągnięte w docelowym roku kalendarzowym, wyrażone jako wielkość procentowa całkowitej ilości emisji gazów cieplarnianych, która została uwolniona w 1990 r. jako roku odniesienia. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji gazów cieplarnianych określa Krajowy budżet emisyjny.

3. Organy administracji rządowej i samorządowej oraz osoby fizyczne i prawne oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej są obowiązane do podejmowania działań umożliwiających osiągnięcie krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Brak zapewnienia wypełnienia krajowych zobowiązań, o których mowa w ust. 1 i 2 oznacza niezgodne z prawem zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, o którym mowa w art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2459 oraz z 2022 r. poz. 1360, 2337 oraz 2339).”;

5) po art. 16e dodaje się art. 16f i art. 16g:

„Art. 16f. 1. Dla zapewnienia osiągnięcia celu klimatycznego, Krajowy ośrodek opracowuje projekt Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

2. Krajowy program ograniczania emisji gazów cieplarnianych zawiera co najmniej:

1) krajowe ramy polityki dotyczącej ograniczania emisji gazów cieplarnianych, w szczególności:

- a) priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki, w tym w polityce dotyczącej rolnictwa, przemysłu i transportu,
- b) określone w przepisach prawa obowiązki organów administracji publicznej z podziałem na obowiązki krajowe, regionalne (województwo) i lokalne (powiat, gmina) lub innych właściwych podmiotów dotyczące realizacji założeń Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych,
- c) postępy poczynione w ramach aktualnej polityki i zastosowanych środków w dziedzinie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania wynikające z przepisów prawa,
- d) prognozowany dalszy rozwój sytuacji w zakresie osiągania założeń Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętej polityce i stosowanych środkach;

2) warianty strategiczne rozważane w celu wypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z celem klimatycznym, analizę tych wariantów wraz z metodą jej przeprowadzenia, a także poszczególne lub łączne skutki strategii i środków dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych, oraz związaną z nimi niepewność, w przypadku gdy informacje o takich skutkach są dostępne;

3) ścieżkę redukcji emisji gazów cieplarnianych określoną jako orientacyjny poziom zmniejszania wielkości emisji gazów cieplarnianych;

4) środki i strategie, które zdecydowano się przyjąć, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, wraz ze wskazaniem odpowiedzialnych właściwych organów administracji publicznej lub innych właściwych podmiotów;

5) ocenę, w jaki sposób wybrane strategie i środki zapewniają spójność z politykami, strategiami, programami, planami i prognozami w innych obszarach polityki.

3. Krajowy ośrodek, opracowując projekt Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych uwzględnia potrzebę zapewnienia spójności Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych z innymi politykami, strategiami, programami, planami i prognozami przyjętymi w oparciu o wymogi określone w przepisach prawa, w tym w szczególności konieczność zapewnienia osiągnięcia celu klimatycznego oraz wykonania obowiązujących i planowanych budżetów emisyjnych.

4. Organy administracji publicznej przekazują Krajowemu ośrodkowi, na jego wniosek, informacje i opinie potrzebne do sporządzenia projektu Krajowego programu ograniczania gazów cieplarnianych w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

5. Krajowy ośrodek przedkłada ministrowi właściwemu do spraw klimatu projekt Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

6. Minister właściwy do spraw klimatu uzgadnia projekt Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych z członkami Rady Ministrów.

7. Przy opracowywaniu projektu Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych stosuje się przepisy art. 34 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).

8. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw klimatu, przyjmuje Krajowy program ograniczania emisji gazów cieplarnianych w drodze uchwały.

9. Aktualizacja Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych opracowywana jest w razie potrzeby, a w każdym razie nie rzadziej niż raz na 3 lata, oraz każdorazowo w terminie 4 miesięcy od:

- 1) przyjęcia Krajowego budżetu emisyjnego;
- 2) przyjęcia aktualizacji Krajowego budżetu emisyjnego;
- 3) przyjęcia Krajowego planu redukcji emisji.

10. Aktualizacja Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych zawiera elementy, o których mowa w ust. 2, a także:

- 1) ocenę postępów we wdrażaniu Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych;
- 2) wszelkie znaczące zmiany polityki i strategii oraz przyjętych założeń, a także znaczące zmiany harmonogramu wdrażania Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

11. Z realizacji Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych sporządzane jest sprawozdanie obejmujące okres 2 lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, zwany dalej „okresem sprawozdawczym”.

12. Sprawozdanie z realizacji Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych zawiera informacje dotyczące realizacji postanowień tego programu.

13. Sprawozdanie z realizacji Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych przygotowuje i przedkłada Radzie Ministrów oraz Radzie minister właściwy do spraw klimatu, wraz ze sprawozdaniem z realizacji Krajowego planu adaptacji, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...). Jeżeli w danym roku nie zostaje opracowane sprawozdanie z realizacji Krajowego planu adaptacji, sprawozdanie z realizacji Krajowego programu ograniczania emisji przedkłada się w terminie 6 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

14. Niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania Rada publikuje sprawozdanie w sposób i w formie, o której mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...). Sprawozdanie z realizacji Krajowego programu ograniczania emisji jest podawane do publicznej wiadomości wraz z jego przekazaniem Radzie.

15. Do Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 oraz 412).

16. Minister właściwy do sprawy klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wzór Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych, oraz wzór sprawozdania z realizacji Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych kierując się potrzebą zapewnienia ich spójności, kompletności oraz klarowności.

Art. 16g. 1. Zaopiniowaniu przez Radę podlega projekt:

- 1) Krajowego oraz sektorowego budżetu emisyjnego;
- 2) Krajowego oraz sektorowego planu redukcji emisji;
- 3) Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza;
- 4) Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

2. Projekt:

- 1) Krajowego budżetu emisyjnego;
- 2) Krajowego planu redukcji emisji;
- 3) Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza;

4) Krajowego programu ograniczania emisji gazów cieplarnianych

– przedkładany jest Radzie wraz z jego przekazaniem przez Krajowy ośrodek ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

3. Projekt sektorowego budżetu emisyjnego oraz sektorowego planu redukcji emisji przedkładany jest Radzie nie później niż w terminie miesiąca od wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia wprowadzającego, odpowiednio, Krajowy budżet emisyjny albo Krajowy plan redukcji emisji.

4. Rada wydaje opinię niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 miesięcy od udostępnienia jej projektu danego aktu. W opinii Rada w szczególności proponuje zmiany służące osiągnięciu celu klimatycznego.

5. Opinia Rady przedkładana jest Krajowemu ośrodkowi, ministrowi właściwemu do spraw klimatu, Radzie Ministrów, oraz podawana jest do publicznej wiadomości. Jeżeli zmiany proponowane przez Radę nie zostaną w całości lub części uwzględnione przez organ wydający dany akt, organ ten, wraz z wydaniem danego aktu, publikuje, w sposób i w formie, o której mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...), szczegółowe przyczyny, dla których zmiany proponowane przez Radę nie zostały uwzględnione.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do aktualizacji aktów w nim wymienionych.”;

6) w art. 21a w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2. Strategia zarządzania krajowym limitem emisji gazów cieplarnianych pozostaje w zgodzie z celem klimatycznym, Krajowym oraz sektorowymi budżetami emisyjnymi oraz Krajowym programem ograniczania emisji gazów cieplarnianych, oraz zawiera w szczególności założenia i wytyczne metodyki rozliczania i prognozowania emisji gazów cieplarnianych nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, z uwzględnieniem:”.

Art. 50. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1747, 1079, 1768, 1725, 1964 oraz 2414, oraz z 2023 r. poz. 412) art. 139 ust. 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„2. Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej

- Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego, Państwowej Inspekcji Pracy i Rady Ochrony Klimatu.”.

Art. 51. W ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) w art. 42 w pkt 12 kropkę zastępuję się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) organizacja ekologiczna w rozumieniu przepisów o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jeżeli zgłosiła udział w postępowaniu wszczętym na wniosek Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich sporządzony w wyniku petycji wniesionej przez tę organizację ekologiczną w trybie art. 36 ustawy z dnia ... o ochronie klimatu (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 52. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1904, z 2022 r. poz. 480, 1259, 2280 oraz z 2023 r. poz. 181) w art. 83 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Z wnioskiem, o którym mowa w § 1, mogą wystąpić również Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, i Rada Ochrony Klimatu.”.

Rozdział 9

Przepisy dostosowujące, przejściowe i przepis końcowy

Art. 53. 1. Minister właściwy do spraw klimatu, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tego przepisu, powołuje pełnomocnika do spraw organizacji Rady Ochrony Klimatu, zwanego dalej „pełnomocnikiem”.

2. Wynagrodzenie pełnomocnika jest płatne z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw klimatu.

3. Powołując pełnomocnika minister właściwy do spraw klimatu określi zakres jego zadań oraz terminy ich realizacji.

4. Pełnomocnik jest obowiązany do realizacji zadań mających na celu prawidłowe i terminowe utworzenie Rady Ochrony Klimatu, w szczególności;

- 1) zapewnienie siedziby Biura Rady Ochrony Klimatu;
- 2) zatrudnienie pracowników Biura Rady Ochrony Klimatu;

- 3) ustalenie tymczasowych regulaminów Rady Ochrony Klimatu i Biura Rady Ochrony Klimatu, obowiązujących do dnia ich ustalenia w trybie przewidzianym w ustawie;
- 4) podjęcie innych czynności prawnych i działań w celu zapewnienia funkcjonowania Rady Ochrony Klimatu od dnia wejścia w życie ustawy.

5. Pełnomocnik, w terminie nie dłuższym niż do dnia wejścia w życie ustawy, przekaże do urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw klimatu dokumentację niezbędną do wykonywania zadań określonych w ustawie.

Art. 54. 1. Podmioty uprawnione powołują członków Rady Ochrony Klimatu nie później niż do dnia wejścia w życie ustawy.

2. Pierwsze posiedzenie Rady Ochrony Klimatu zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, który wyznacza osobę prowadzącą pracę Rady do czasu wyznaczenia Przewodniczącego.

Art. 55. Minister właściwy do spraw klimatu, w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie tego przepisu, wydaje akty wykonawcze, o których mowa w:

- 1) art. 18 ustawy;
- 2) art. 14e ustawy zmienianej w art. 49 ustawy;
- 3) art. 16f ust. 16 ustawy zmienianej w art. 49 ustawy.

Art. 56. 1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Krajowy ośrodek opracowuje projekt Krajowego budżetu emisyjnego obejmujący okres do końca roku 2025, oraz obejmujący okres od początku 2026 roku do końca roku 2030.

2. Rada Ministrów przyjmuje Krajowy budżet emisyjny nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przedłożenia projektu przez Krajowy ośrodek.

3. W terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Krajowy ośrodek opracowuje projekt Krajowego budżetu emisyjnego obejmujący okres od początku roku 2031 do końca roku 2035.

Art. 57. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Krajowy ośrodek opracowuje Krajowy program ograniczania emisji gazów cieplarnianych, a w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy program ten przyjmuje Rada Ministrów, zapewniając jego spójność z Krajowym budżetem emisyjnym.

Art. 58. 1. Rada Ministrów uchwała Krajowy plan adaptacji w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. W terminie 6 miesięcy od dnia uchwalenia Krajowego planu adaptacji, o którym mowa w ust. 1, zarząd województwa opracowuje wojewódzki plan adaptacji, a w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia tego planu sejmikowi województwa, plan ten uchwała sejmik województwa.

3. W terminie 6 miesięcy od dnia uchwalenia wojewódzkiego planu adaptacji, o którym mowa w ust. 2, wójt opracowuje gminny plan adaptacji, a w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia tego planu radzie gminy, plan ten przyjmuje rada gminy.

4. Do opracowania i uchwalenia na podstawie niniejszego artykułu Krajowego planu adaptacji, wojewódzkich planów adaptacji, oraz gminnych planów adaptacji art. 15 ustawy stosuje się odpowiednio.

Art. 59. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 60. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 53, art. 54 i art. 55, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.